

برخی زیارتگاههای منطقه بختیاری

حاج موسی حاجت پور

انتشارات معتبر

۱۳۹۰

سرشناسه	حاجت پور موسی، ۱۳۳۲-
عنوان و نام پدید آور	زیارتگاههای منطقه بختیاری/ موسی حاجت پور
مشخصات نشر	اهواز: معتبر، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	۲۸۰ ص: مصور بخشی رنگی
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۵۴۷۰-۳۶-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه بصورت زیرنویس
موضوع	زیارتگاههای شیعه — ایران — خوزستان
موضوع	زیارتگاههای شیعه — ایران -- چهارمحال بختیاری
موضوع	زیارتگاههای شیعه — ایران -- لرستان
موضوع	بختیاری
رده بندی کنگره	BP ۳۶۴/۷/۸۴ ح ۳ ۱۳۸۹
رده بندی دیویی	۳۹۷/۶۷۶:
شماره کتابشناسی ملی	۲۱۷۱۶۱۳:

مؤسسه فرهنگی هنری آداب
اسرار معتبر
 اهواز چهارراه سلمان فارسی اول خیابان شهید سراج (منوچهری)
 تلفن ۲۲۱۱۳۶۸-۲۲۱۱۳۶۹ دورنگار ۲۲۲۵۳۹۶-۰۶۱۱ «علوی شوشتری»
 پست الکترونیکی: moatabar_alavi@yahoo.com

نام کتاب:	زیارتگاههای منطقه بختیاری
مؤلف:	حاج موسی حاجت پور
ویراستار و ناظر چاپ:	سید عبدالمجید علوی شوشتری
ناشر:	انتشارات معتبر (وابسته به مؤسسه فرهنگی هنری آداب)
طرح جلد:	انتشارات معتبر
تیراژ:	۳۰۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۵۴۷۰-۳۶-۹
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۰
لیتوگرافی/ چاپ/ صحافی:	چاپ جنوب اهواز
قیمت:	۷۵۰۰۰ ریال

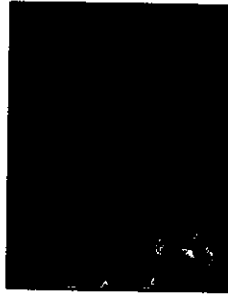
تقدیر و تشکر

استان‌های لرنشین: خوزستان و چهارمحال بختیاری و لرستان، مفتخرند که امامان جمعه و جماعات و نمایندگان ولی فقیه، پر تلاش و خطیبانی فاضل دارند که در راه اقتدار و اعتلای نظام جمهوری اسلامی ظفرمند بوده و ناجی و هدایت‌گر مردمی چند زبانه با گویش‌ها و فرهنگ‌های متفاوت‌اند. نمایندگان ولی فقیه در استان‌های ذکر شده عبارتند از:

آیت الله موسوی جزایری امام جمعه اهواز (خوزستان)، حجت الاسلام میر عمادی امام جمعه خرم‌آباد (لرستان)، حجت الاسلام نکونام امام جمعه شهر کرد (چهارمحال و بختیاری)

از جنابان: حجت الاسلام والمسلمین حاج آقا امینی، امام جمعه شهرستان مسجد سلیمان، حجت الاسلام والمسلمین احمد رضا حاجتی امام جمعه موقت اهواز و سرپرست حوزه‌های علمیه استان خوزستان، حجت الاسلام والمسلمین سید عبدالرضا موسوی، مشاور ریاست سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران و رئیس ستاد اقامه نماز و ستاد امر به معروف و نهی از منکر و حجت الاسلام والمسلمین سید محمد سادات ابراهیمی نماینده مردم شهرستان شوشتر و گتوند در مجلس شورای اسلامی که اینجانب را در تهیه و چاپ این کتاب هدایت و حمایت کردند سپاسگزارم.

مؤلف

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ.
آیه ۱۶۸ سوره آل عمران

بارها در این تصور بودم که چگونه اخلاص پدری و ارادت خود را به فرزندم شهید ارسلان حاجت پور ابراز نمایم. صحنه‌های عملیات ظفرمندانۀ رزمندگان (بسیجیان، جانبازان، آزادگان) و ایثار و رشادت و شهادت، شهیدان و پیوستن به سرور و سالار شهیدان حسین بن علی علیه السلام مرا واداشت تا مجموعه‌ای به نام (زیارتگاه‌های منطقه بختیاری) تألیف نمایم. تا روح آن شهید با روح شهدای صدر اسلام و شهدای دفاع مقدس، بالاخص سلالۀ پاکان منطقه بختیاری، که ذکرشان در این مقوله آمده است محشور گردد.

بساط خویش برچیدند و رفتند
چو خورشیدی درخشیدند و رفتند
شراب عشق نوشیدند و رفتند
در این ویرانه پاشیدند و رفتند
به خون خویش غلطیدند و رفتند

خوشا آنان که با عزت ز گیتی
خوشا آنان که براین عرصۀ خاک
خوشا آنان که از پیمانۀ دوست
خوشا آنان که بذر آدمیت
خوشا آنان که در راه عدالت

مؤلف: حاج موسی حاجت پور، (پدر رزمنده شهید)

سخن ویراستار

ویراستاری متونی که به گویش بختیاری نوشته می‌شود به مراتب از ویراستاری متون فارسی، عربی و انگلیسی که تاکنون ویرایش نموده‌ام برایم مشکل‌تر است. شاید علت آن برای خوانندگان آشکار بوده و نیاز به توضیح نباشد. بدیهی است ویراستاری متونی که زبان معیار دارند و فرهنگ لغت‌های معتبر برای آنها در دسترس است کار چندان پیچیده و مشکلی نیست؛ علاوه بر آن در صورت بروز اختلاف شاخص معتبری به نام فرهنگ لغت وجود دارد؛ ولی برای ویراستاری گویش‌های محلی که تلفظ واژه‌ای ممکن است در دو شهر همجوار و حتی در دو روستای همجوار یکسان نباشد کار بسیار مشکل‌تری است.

تمام مشکلاتی که در بالا ذکر شد برای آن دسته از متون فارسی که مردمان بختیاری تبار بر صفحه کاغذ می‌نگارند نیز صادق است. چه آنکه نوشتار تابع تفکر و تفکر تابع فرهنگ افراد است. ناگفته پیداست کسی که به زبان بختیاری می‌اندیشد و با خود سخن می‌گوید نوشته‌هایش - به هر زبانی که باشد - متأثر از فرهنگ و اندیشه حاکم بر ذهن او یعنی بختیاری است. در اینجا ویراستار ناچار است با حداقل تغییرات در متن، کار ویراستاری را انجام دهد و اگر بخواهد آن را کاملاً سلیس و فارسی در بیاورد از مطلوب فاصله گرفته و قادر نخواهد بود تفکرات نویسنده را در قالب کلمات به مخاطبین خود که عمدتاً نیز بختیاری هستند برساند.

مشکل دیگری که تمام قد خود را می‌نمایاند آن است که زبان بختیاری

اصولاً زبانی محاوره‌ای است نه نوشتاری. رسم الخط مشخص و ثابتی برای آن وجود ندارد. با یک نظر اجمالی بر کتابهایی که تاکنون راجع به فرهنگ بختیاری به زیور طبع آراسته شده در می‌یابیم که املاهای واژه‌ها شکل و قاعده ثابتی ندارد، بعضی‌ها حروف غیر ملفوظ را به کلی از واژه حذف کرده‌اند و بعضی‌ها تثبیت کرده‌اند.

اگر بخواهیم برخی از ویژگی‌های متون بختیاری‌ها را که ویراستاران با آنها دست به گریبان هستند تعداد کنیم در وهله اول باید از جملات طولانی و بسیار طولانی یاد کنیم. جملاتی که - با کمی اغراق - مطلب آن، گاه چندین قرن از تاریخ را پوشش می‌دهد، از کورش کبیر و اسکندر مقدونی و حمله اعراب به ایران تا حسینقلی خان ایلخانی و صنعت نفت و بالاخره انرژی اتمی و اقتصاد کشاورزی و دامداری و کوچ ایل همگی در یک جمله آورده می‌شود. شاخصه دیگر تکرار مطلب است؛ به ندرت متنی از قلم یک بختیاری الاصل جاری می‌شود که موضوع مورد علاقه‌اش کمتر از دو یا سه بار تکرار نشده باشد. و بالاخره روحیه سلحشوری و حماسی در آثار مکتوب بختیاری جماعت موج می‌زند و جزء لاینفک آن به حساب می‌آید، مخصوصاً اگر موضوع نوشتار در باره مردم، زاگرس میانی، عقاید مذهبی یا خوانین بختیاری باشد.

کتاب حاضر حاصل تحقیقات میدانی نویسنده محترم جناب آقای حاج موسی حاجت‌پور و در نوع خود بی‌نظیر است. امید این که در آینده کارهای مشابهی برای سایر مناطق و سایر قومیت‌ها توسط عاشقان به مکتب اهلبیت^(ع) و دوستان آنان تاریخ فرهنگ دینی به رشته تحریر در آید. اکنون با چاپ این کتاب بختیاری به خود می‌بالد که در طول تاریخ حامی اسلام اهلبیت^(ع) بوده است. اهمیت کار آقای حاجت‌پور که خود را وقف شناساندن فرهنگ تاریخی مذهبی قوم خود یعنی بختیاری‌های غیور نموده است در همین کلام خلاصه می‌شود.

مخلص تمام بختیاری‌ها - سید عبدالمجید علوی شوشتری

تقریظ جناب حجت الاسلام و المسلمین سید عبدالرضا موسوی، مشاور ریاست سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران استان خوزستان

به نام خدا

مودّت و محبت به اهل بیت پیامبر اکرم (ص) یکی از خصایل مسلمانان است که در قرآن کریم به آن تصریح شده و از آن به عنوان اجر و مزد رسالت حضرت ختمی مرتبت یاد شده است. حضرت رسول اکرم (ص) اهل بیت خود را به کشتی نوح تشبیه فرمودند که هر کس بر آن سوار شد نجات یافت و کسی که از آن سرپیچی کرد به گرداب هلاکت گرفتار شد.

استان پهناور خوزستان از دیرباز دارای سابقه فرهنگی غنی و پرمایه در عرصه ملی، دینی و اعتقادی بوده است، به طوری که اگر این استان را به عنوان یکی از پایگاه‌های مهم اعتقادی ایران بنامیم سخنی به گزاف نگفته‌ایم. این امر در عشق و ارادت مردم این خطه از سرزمین اسلامی و عرض ارادت و علاقمندی‌شان به ائمه اطهار (ع) به شکل‌های گوناگون همواره تجلی یافته است. اماکن مقدسه و بقاع متبرکه در جای جای کشورمان به عنوان کانون‌های توجه به خداوند، از دیرباز مورد عنایت مسلمانان به ویژه ایرانیان بوده است و ارادت و دلبستگی مردان و زنان این دیار به این کانون‌های معنوی، نماد عینی وابستگی و تعلق آنان به ذات پاک و مطهر اهل بیت رسول الله (ص) است. از این رو حفظ، نگهداری و زیارت اماکن و بقاع متبرکه این مکان‌های نورانی و قطعه‌های بهشتی در روی زمین، که اجساد پاک اولیای خدا و پاره‌های تن پیامبر اکرم (ص) را در آغوش گرفته‌اند دارای

آثار و برکات فراوان دنیوی و اخروی دانسته و به این امر عشق می‌ورزند. عشق و توجه مردم ولایتمدار خوزستان که افتخار میزبانی صدها بقعه متبرک از امامزادگان و نوادگان آنها را دارند و بخشی از این سرزمین توفیق درک قدوم پر برکت حضرت امام رضا(ع) در هنگام تشریف به ایران و عزیمت به مشهد مقدس را داشته است، موجب شده که رفتار مبتنی بر فرهنگ با جان مایه مذهبی و دینی در بین مردم تقویت شود و همه چیز همچنان رنگ و بوی فرهنگی و اعتقادی داشته باشد.

اثر حاضر که به کوشش و تلاش جناب آقای حاج موسی حاجت پور تهیه و تدوین گردیده است، نمونه‌ای از همین تلاش و اهتمام فرهنگی و اعتقادی شیعی است که ضمن تقدیر و تجلیل از ایشان، امید است مقبول درگاه احدیت و آستان مقدس ائمه اطهار(ع) واقع گردد.

سیدعبدالرضا موسوی

مشاور ریاست سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران استان خوزستان

و رئیس ستاد اقامه نماز و ستاد امر به معروف و نهی از منکر

تقریظ جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای سید محمد سادات ابراهیمی

بسم الله الرحمن الرحيم

با یاد و حمد آنکه تمام جهان و کائنات جلوه‌ای از جمال لایزالی اویند و با کن‌فیکون او جهان لباس هستی پوشید و جلوه‌گری کرد و از محسوس و نامحسوس با غمزه و کرشمه‌ی ذات اقدسش، حیات و زندگی یافت و همچنین نعت و ستایش شایسته‌ی آخرین پیامبر (ص) و خاندان اطهرش (ع) می‌باشد که حق تعالی در موردش فرمود: «وَلَاكُ لِمَا خَلَقْتَ الْاَفْلَاكُ».

سرزمین بختیاری و دامنه‌های راگرسش شاهد غیرتمندی و شجاعت مردان دلیر و شیرزنان شجاع ایل بوده و می‌باشد و این کوه‌های ستبر، انسان‌های نستوه و با اراده‌ای را در دل خود پروریده که دیانت و صداقت، امانت و یکرنگی، مهربانی و محبت، مهمان‌نوازی و انسان دوستی و ... صفاتی هستند که این قوم آنها را در خود وصف و شرح داده‌اند.

بختیاری‌ها ارادت‌ی که به میهن، خاندان پیامبر عظیم‌السلام و درس آموزه‌هایشان به ویژه آقا ابا عبدالله الحسین (ع) داشته و دارند با مجاهدت‌ها جزء مبارزان میادین کارزار بودند و از جان و مال خود در دفاع از استقلال و رهایی از قیود بیگانگان، گذشتند و بسا خون خود درخت را مردی و غیرتمندی ایل را آبیاری کردند.

در هشت سال دفاع مقدس شجاعانه در عملیات رزمی و تخریب میادین مین بی‌باکانه سر در خط امام عاشقان، خمینی کبیر (ره) دادند و با لبخند، ندای آن امام سفرکرده را لبیک گفته و شربت شهادت را از صمیم جان سرکشیدند و حال نیز حامی ولایت و رهبری (دام عزه) می‌باشند.

در پایان جا دارد از جناب آقای حاج موسی حاجت پور فرزند ارشد مرحوم حاج امیدعلی حاجت پور (آل جمالی) و پدر رزمنده‌ی شهید و فرهنگی بازنشسته که از خانواده‌های بزرگ و نامدار تردی، بر امالی از طایفه بهداروند که عمر گرانبمایی خود را در کلاس‌های درس به روشنگری ایل گذراندند تقدیر و تشکر نمایم.

حقیقتاً ایشان در زنده نگه داشتن و انتقال فرهنگ و عقاید این ایل غیور در آثار خود به قدر وسع کوشیده‌اند و این اثر موجود «زیارتگاه‌های منطقه بختیاری» رایحه و شمیمی از دل پاکشان بوده که ارادت قلبی خود و این ایل بزرگ را نسبت به امامزادگان و زیارتگاه‌های مقدس، منقش نموده‌اند. ان شاء الله این اثر برای این عزیز عزت دنیوی و نیک اخروی به ارمغان بیاورد.

والسلام علیکم ورحمه الله وبرکاته

سید محمد سیارات ابراهیمی

نماینده مردم شریف شهرستانهای شوشتر و گتوند در مجلس شورای اسلامی

مقدمه مؤلف

سپاس و ستایش پروردگاری را سزااست که بر پیوستگی ذرات بنیاد هستی نهاد و با پیوند جانها بوستان زندگی را بارور ساخت و رشته مهر و دلبستگی را به شیرازه (توحید و نبوت) استوار فرمود.

وقتی مأمون فرزند هارون الرشید، خلیفه عباسی در مرو و طوس (خراسان) حکومت می‌کرد مخالفان زیادی علیه او قیام کردند. او برای جلب توجه مردم آن دیار به خصوص شیعیان، پیشنهاد مقام و پست‌های کلیدی داد و خود شیرینی‌ها و تملق‌جویی‌های مکارانه و در نوازات آن ختسونت و رعب در میان شیعیان به وجود آورد. از فرایند این دو پدیده لازم دید که یکی از رهبران و پیشوایان شیعه را در امور سیاسی و حکمرانی خود بگمارد؛ از میان گزینه‌های مختلف، حضرت امام رضا(ع) بیش از همه مورد توجه قرار گرفت. در آن زمان امام رضا(ع) در مدینه به فعالیت‌های علمی و مذهبی و نشر و گسترش مبانی اسلام مشغول بود. مأمون عباسی توانست با انواع ترفندها از جمله توسل به زور، امام جلیل‌القدر شیعیان را به خراسان آورده و او را ولیعهد خویش سازد. خبر و آوازه ولیعهدی امام رضا(ع) در ایران و سراسر کشورهای عربی گسترش یافت. با اعلان این خبر، عده زیادی از یاران و انصار و سادات علوی با صفوف متعدد و کاروان‌های فشرده به ایران (عجم) وارد شدند تا حمایت و رسالت خود را به آن امام بزرگوار تحقق بخشند. آنان وقتی وارد ایران شدند، از طریق خوزستان و فارس و چهار محال و بختیاری (لرستان بزرگ) پراکنده شدند و اهداف خود را متجلی ساختند. اما ورود کاروان توحید، مصادف با شهادت امام معصوم امام رضا(ع) توسط مأمون بود. امامزادگان و انصار دیگر راهی برای بازگشت نداشتند. درگیری‌های زیادی میان سادات علوی و

حکومت عباسی به وقوع پیوست که عده‌ای از شیعیان به شهادت رسیدند. شیفتگان آن امامزادگان شهید، در محل‌های مناسب و در منطقه شهادت، طی مراسم خاص آن زمان آنان را به خاک سپردند که در این راستا، مردم موحد و با ایمان لرستان بزرگ، بر روی قبور آنان مقبره و بارگاه ساختند.

در زمان حکومت ابوطاهر اتابک اعظم شاهنشاه ایران در سنه ۶۴۵ هـ ق بازسازی بخشی قبور به دستور وی قوت یافت و پس از آن مردم مسلمان و خداجوی منطقه، در حفظ و حراست و مراقبت آن اماکن متبرکه دروغ نرزدند و در زمان سلسله‌های صفوی، قاجار و بالاخص در سالیان اخیر و در عصر شکوفایی و درخشندگی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران توجه ویژه به مرمت و بازسازی اماکن مقدس و مقبره‌های امامزادگان به عمل آمده است.

برما شیعیان واجب و لازم است که در حفظ و پاسداری از دین و سنت نبوی و سیره علوی بکوشیم. دین، ماندگارترین و معتبرترین میراث فرهنگی ماست که از سوی پیامبران الهی و در رأس آنان پیامبر ما محمد مصطفی (ص) خاتم پیامبران و جانشینان بحق ایشان با جانفشانی‌های فراوان آن بزرگواران به دست ما رسیده است. از این رو پاسداری و حفظ این میراث عظیم، بر ما واجب است و این مهم به جز از راه آشنایی لازم با دین و آموزه‌های دینی و نگاهی به تمدن و رویدادهای گذشته رهبران دینی‌مان و راه مقابله با متجاوزان به حریم دین میسر نمی‌شود. بررسی‌های تاریخی نشان می‌دهد که دین همزاد انسان بوده و بشر از آغاز زندگی‌اش بر روی زمین به فرمان فطرت و به جهت تأمین نیاز روحی و ارضای حس مذهبی، پیوسته به دین و دینداری گرایش داشته است.

فضلا و فقهای بزرگ اسلام، وجود دین و خدا پرستی را برای همه انسان‌ها و جوامع انسانی ضروری دانسته و دینداری را نیاز حیاتی بشر اعلام می‌دارند. برما مسلمانان و ساکنین منطقه بالاخص قوم سلحشور و با تقوای بختیاری واجب است که در حفظ و حراست اماکن و زیارتگاه‌های

منطقه کوشا و هر سال بیش از پیش در راه اقتدار و عظمت و تجلی آرمانهای پیشوایان دینی مهیا و استوار باشیم.

در گذشته خطوط ارتباطی و راه ماشین رو در بختیاری و شهرهای فی‌مابین نبود، تنها شهر تجاری و بازار خرید و فروش فرآورده‌های دامی و کشاورزی بختیاری در قشلاق (شوشتر) و در ییلاق شهرکرد (ده کرد) بود. شوشتر یکی از شهرهای قدیمی ایران در خوزستان است. این شهر چندبار پایتخت سلاطین گذشته بوده. مذهب شیعه ابتدا از شهر شوشتر به منطقه بختیاری سرایت کرد. در آن زمان نام و نشانی از شهر مسجدسلیمان وجود نداشت. شهر مسجدسلیمان شهری نوساز و جدید است که اکتشافات نفتی آن را به عنوان یک شهر بر سر زبان‌ها انداخت. عشایر بختیاری مایحتاج خود را در قشلاق از شهر شوشتر تهیه می‌کردند. ایلات و عشایر همواره با قافله‌های پرجمعیت و پر تردد در حال ورود و خروج به شهر بودند. چون مردم بختیاری همواره باصفا و طبیعت دل‌گشا و به دور از آلودگی‌های اجتماعی به سر می‌بردند، لذا روحی سلحشور و به دور از هرگونه خدعه و فساد داشتند. آنان دارای اعتقادات قوی و راسخ مذهبی بودند. در زمان حمله اعراب به ایران و براندازی سلسله ساسانیان و شکست یزدگرد سوم و نفوذ اعراب و گسترش اسلام در ایران، اولین کسانی که به استقبال اسلام و مذهب شیعه شتافتند بختیاری‌ها بودند. در میان استقبال‌کنندگان و پیشگازان عده قلیلی نیز مخالفت ورزیدند. در اوایل قرن نهم ه.ش امیرنجم‌الدین آملی که یکی از طلاب و مذهب‌یون آمل بود برای نشر و گسترش دین اسلام، بخصوص مذهب شیعه به شوشتر آمد. پس از مدتی تبلیغ و ترویج دین با بزرگان و مذهب‌یون آن شهر آشنا شد و به علت انس و الفتی که با مردم پیدا کرده بود ماندگار گردید. عزالدوله که از بزرگان و سادات آن دیار بود، شیفته تهذیب و تبلیغ وی گردید و دختر خود را به تزویج او درآورد. با تبلیغات پیگیر و مستمر، عده

زیادی مرید و پیرو اطراف وی جمع گردید که هر روز بر تعداد آنان افزون می‌گشت؛ در مقابل عده قلیلی نیز سر به مخالفت برداشتند که چندان تأثیری در نشر و گسترش مذهب تشیع نداشتند. این نهضت همچنان راه تکامل خود را می‌پیمود تا این‌که سلسله صفوی روی کار آمد. همه پادشاهان صفوی موافق رواج مذهب شیعه بودند. با سر کار آمدن شاه اسماعیل صفوی و سلطه او بر تمام خاک ایران مذهب شیعه در ایران رسمی شد و این موهبت الهی را نصیب ملت ایران نمود. نورالله مرعشی یکی از واعظین و سادات بزرگ شوشتر بود که در شهر شوشتر و مناطق عشیره‌نشین بخصوص در بختیاری مجاهدت‌ها و فعالیت‌های زایدالوصفی نشان داد. سید نورالله مرعشی دارای سجایا و فضایل اخلاقی و افتخارات مذهبی و ملی و میهنی بود. طولی نکشید که سید نورالله مابقی سکنه خوزستان را شیعه مذهب نمود. امروز خاندان مرعشی در خوزستان و در ایران جایگاه رفیع و پر عزتی در میان مردم دارند. خداوند، روح گذشتگان و نیاکانشان را شاد و بر عزت و شوکت و موفقیت آیندگانشان اجر بزرگ عطا فرماید.

منطقه ایلاتی و عشایری بختیاری در بیلاق و قشلاق گذرگاه بعضی از امامان، امامزادگان و پیشوایان دینی بود. بعضاً در این منطقه اقامت گزیدند و بعضاً به شهادت رسیدند و در همانجا مدفون شدند. در یک تحقیق میدانی چند ساله تلاش کردم تا حتی المقدور به تمام زیارتگاه‌های منطقه بختیاری نشین سر بزنم و عکس و گزارش تهیه کنم. ماحصل آن کتاب حاضر است. آن را «زیارتگاه‌های منطقه بختیاری» نام نهادم؛ اما به پیشنهاد دوستان مشفق و محض احتیاط که مبادا نام یک تا چند تن از امامزادگان موجود در منطقه در این کتاب قید نشده باشد و در آینده منشاء اختلاف در صحت و اصالت آنها تلقی گردد؛ نام آن را به «برخی زیارتگاه‌های منطقه بختیاری» تغییر دادم.

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
	فصل اول:
۲۱	منزلت و خاستگاه زیارتگاه‌ها در منطقه بختیاری خوزستان
۲۵	تشیع در منطقه زاگرس میانی
	فصل دوم:
۱۶۰ تا ۳۵	زیارتگاه‌های منطقه بختیاری خوزستان
۳۵	کوه هفت تنان (قصه اصحاب کهف) سردشت دزفول
۴۵	بقعه متبرکه پیرفرزک در سردشت دزفول
۴۸	زیارتگاه شاهزاده ابوالقاسم در لالی
۵۹	امامزاده عبدالله (شاه قطب الدین) در اندیکا
۶۵	امامزاده سلطان ابراهیم (ع) در ایزه
۶۸	زیارتگاه هفت شهیدان در مسجد سلیمان
۷۲	امامزاده بویر (علی بن عبدالله) در اندیکا
۷۴	زیارتگاه بابا روزبهان در لالی
۷۷	امامزاده محمد بن زید (ع) در گتوند
۸۲	زیارتگاه‌ها و سوابق تاریخی و مذهبی رامهرمز
۸۶	زیارتگاه بابا زاهد واقع در بخش چلو، اندیکا
۸۸	زیارتگاه آقا برکه در لالی
۹۰	زیارتگاه پیر خدیجه (س) در نزدیکی شلال و دشتگل اندیکا
۹۲	زیارتگاه علمداری در مسجد سلیمان
۹۳	امامزاده سید میر احمد (ع) در اندیکا

- ۹۹ قدمگاه سلطان ابراهیم(ع) در مکوند
- ۱۰۱ سه پیران، لیراسد، حدفاصل میان سردشت و گتوند
- ۱۰۳ زیارتگاه امیر المؤمنین(ع) در سردشت دزفول
- ۱۰۴ امامزاده سید بهزاد(ع) در صیدون باغملک
- ۱۰۶ زیارتگاه سبز پوش در بتوند، مسجد سلیمان
- ۱۱۰ زیارتگاه بابا احمد(ع) در اندیکا
- ۱۱۴ امامزاده احمد فداله(ع) در دزفول
- ۱۲۲ امامزاده احمد باد(ع) در اندیکا
- ۱۲۶ امامزاده سید صالح در ایزه
- ۱۳۲ زیارتگاه صالح ابراهیم(ع) در شیمبار(شیرین بهار اندیکا)
- ۱۳۶ زیارتگاه آقا سلیمان در منطقه کرتلا- اندیکا، استان خوزستان
- ۱۳۹ زیارتگاه خضر زنده(خدر زنده) در منطقه عشایری لالی
- ۱۴۲ امامزاده عبدالله(ع) در صیدون، باغملک
- ۱۴۷ زیارتگاه حضرت سلیمان(ع) در روستای رباط، باغملک
- ۱۴۹ زیارتگاه ابوالحسن(ع) در منطقه سردشت دزفول
- ۱۵۱ زیارتگاه سید ولی‌الدین گوشه، در نورآباد دزفول
- ۱۵۳ زیارتگاه حضرت ابوالفضل(ع) در کهنک دزفول
- ۱۵۵ امامزاده شه پیر(ع) (شاپور) در دهدز
- ۱۵۹ امامزاده محمد بن ابراهیم(ع) در دهدز

فصل سوم:

زیارتگاه‌های منطقه بختیاری در استان چهار محال بختیاری ۱۶۱ تا ۲۴۷

- ۱۶۳ امامزاده سید عیسی(ع) در کوه‌رنگ (آقا سید)
- ۱۶۸ امامزاده ابراهیم(ع) در کوه‌رنگ(گردوعلیا)
- ۱۷۱ امامزاده سید جعفر(ع) در گهرو

- ۱۷۴ امامزاده سید احمد(ع) در لردگان
- ۱۸۰ امامزاده علی اکبر(ع) در روستای نافج شهر کرد(نقی شهید)
- ۱۸۵ امامزاده سید محمد(ع) در فارسان
- ۱۸۹ زیارتگاه شاهزاده عزیز اله(ع) در اردل
- ۱۹۳ زیارتگاه سید محمد(ع) در روستای بارده شهرکرد
- ۱۹۶ زیارتگاه سید محمد طاهر علوی(ع) در فرخ شهر
- ۱۹۹ زیارتگاه حلیمه و حکیمه خاتون(س) در شهرکرد
- ۲۰۱ امامزاده پیر احمد(ع) در سامان
- ۲۰۳ زیارتگاه حیدر بن مالک(ع) در بابا حیدر
- ۲۰۵ شاهزاده سید محمد(ع) در کران
- ۲۰۷ امامزاده سید اسماعیل(ع) در روستای شلیل
- ۲۱۲ زیارتگاه علی و عسکر(ع) در گندمان
- ۲۱۳ امامزاده سید میر احمد(ع) در بابا حیدر
- ۲۲۰ امامزاده ملکه خاتون(س) در روستای گوشه
- ۲۲۱ امامزاده سید سعید(ع) در روستای چلیچه
- ۲۲۵ شاهزاده عزیزاله(ع) در شهر کیان، شهرکرد
- ۲۲۷ شاه البرز(ع) در روستان الیکوه، اردل
- ۲۲۹ زیارتگاه حمزه علی(ع) در بلداجی، بروجن
- ۲۳۳ امامزاده شاه حیدر(ع) واقع در استان چهار محال بختیاری
- ۲۳۴ زیارتگاه پیر غیبی و حسن سلیمان، در سورجان
- ۲۳۵ زیارتگاه بی‌بی شاه منظر، در هفشجان
- ۲۳۶ زیارتگاه شاهزاده عبدالله(ع) در فیل آباد فارسان
- ۲۳۸ زیارتگاه پیر خلیل در هارونی
- ۲۳۹ امامزاده سید خدیجه(س) در وانون

- ۲۴۰ زیارتگاه سه دختران، در جونقان فارسان
- ۲۴۱ زیارتگاه بی‌بی هاجر(س) حاجب الحرم در دستنا
- ۲۴۲ امامزاده حلیمه خاتون(س) در دشتک، اردل
- ۲۴۵ امامزاده علی بن احمد(ع) در شهر فرادنبه، بروجن
- ۲۴۶ امامزاده عباسعلی(ع) واقع در آلونی، لردگان
- ۲۴۸ امامزاده صالح کوتاه(ع)، در کوه‌رنگ

فصل چهارم:

- ۲۵۳ تا ۲۵۹ زیارتگاه‌های منطقه بختیاری نشین استان لرستان
- ۲۵۳ زیارتگاه حسن بن محمد(ع) در روستای پرچل، الیگودرز
- ۲۵۵ امامزاده محمد بن حسن(ع) روستای اینوه، الیگودرز
- ۲۵۹ زیارتگاه امامزاده قاسم(ع) در روستای کنده سفید، ازنا

فصل پنجم:

- ۲۶۱ تا ۲۸۰ نوشتجات و تصاویر